

Geachte heer/mevrouw,

Bij deze informeren wij u verder over het programma KLIC-WIN als vervolg op de eerdere correspondentie van de Ministeries I&M en EZ (zie de bijlagen). Het sector brede programma KLIC-WIN is inmiddels volop in beweging. Mocht u de ontwikkelingen rondom de vernieuwing om één of andere reden gemist hebben? In deze brief informeren wij u over wat er verandert, waarom dit gebeurt en wat er van u verwacht wordt.

Waarom KLIC-WIN?

Met KLIC-WIN bereidt de graafsector zich voor op de toekomst. Het programma bestaat uit een samenwerking tussen de verschillende koepelorganisaties voor grondroeders, netbeheerders, het Kadaster en het Ministerie van Economische Zaken.

Doel van KLIC-WIN is om de uitwisseling van kabel- en leidinginformatie te moderniseren, te verbeteren en aan te sluiten bij de gewijzigde WION wet- en regelgeving. Daarnaast sluiten het vernieuwde systeem en de processen aan op de regelgeving van de Europese richtlijn INSPIRE.

INSPIRE: een wettelijke verplichting

Beheerders van netten met een publieke nutsfunctie hebben de wettelijke plicht om aan de Europese INSPIRE-richtlijnen te voldoen. KLIC-WIN ondersteunt de netbeheerders hierbij. Er komen twee grote wijzigingen aan:

- De uitwisseling van netinformatie gaat van raster- naar vectorformaat;
- Er komt een Centrale voorziening beschikbaar voor opslag en levering van netinformatie door het Kadaster.

Wat moet u doen?

Mogelijk bent u al bezig met de voorbereidingen, eventueel samen met uw service-provider. Zie in dat geval deze brief als aanmoediging om daarmee door te gaan. Bent u nog niet gestart, dan roepen wij u met deze brief op in actie te komen. Een belangrijke voorbereiding is uw netinformatie volgens het nieuwe IMKL 2015 protocol te gaan leveren. Dit kan met gebruikmaking van de Centrale voorziening bij het Kadaster of op een decentrale wijze. De graafketen geeft de voorkeur aan gebruikmaking van de Centrale voorziening. Bij uw

keuze voor de decentrale variant dient u zich te realiseren dat u dan zelf invulling moet geven aan een eventuele INSPIRE verplichting.

Als u nu start met de voorbereidingen, kunt u begin 2017 aan de dan geldende wettelijke verplichting voldoen. Doet u dat niet, dan is de kans reëel dat u niet op tijd aan de wettelijke verplichting kunt voldoen.

Aanpassing IMKL, BMKL en PMKL

Met de komst van KLIC-WIN veranderen ook de verschillende modellen voor de uitwisseling van gegevens. De definitieve versies van de IMKL (informatiemodel), BMKL (berichtenmodel) en PMKL (visualisatie) standaarden zijn beschikbaar.

Testfaciliteit

Voordat een netbeheerder zijn netinformatie aan de centrale voorziening van het Kadaster kan leveren, is het noodzakelijk deze te testen. Deze testfaciliteit voor INSPIRE data - de 'Netbeheerders Test Dienst' (NTD) - is vanaf 1 juli 2016 operationeel.

In mei is de pilotperiode van de nieuwe INSPIRE functie en de testfaciliteit afgesloten. Brabant Water, Cogas, NV Rendo, Enexis, Gasunie, Shell, Gemeente Maasgouw en Eneco-Warmte hebben tijdens de pilotperiode uiteenlopende bestanden aangeleverd als testcases. De verwachting is dat in de komende periode meerderde netbeheerders hun data gaan aanbieden om deze te testen. De conversie van de data is complex. Hoe sneller u erbij bent hoe zekerder u kunt zijn dat u op tijd gereed bent.

Meer informatie

Op www.kadaster.nl/klic-win vindt u alle beschikbare informatie. Daarnaast informeren wij u over de laatste ontwikkelingen via de nieuwsbrief Kadaster-Klic en de verschillende nieuwsbrieven en websites van de koepelorganisaties van netbeheerders.

Graag wil ik ook verwijzen naar de eerdere correspondentie van de Ministeries van I&M en EZ, die als bijlagen bij deze brief gaan. Ook hierin worden netbeheerders aangespoord om tijdig tot actie over te gaan.

Vragen?

Heeft u vragen of wilt u meer informatie over KLIC-WIN? Neemt u dan contact op met de contactpersoon van uw koepel of raadpleeg de website van het Kadaster.

Met vriendelijke groet,
namens het programmateam KLIC-WIN,

Herman Waijers
Programmamanager KLIC-WIN

Datum
17 juni 2016

Onderwerp
KLIC-WIN

Blad
3 van 3

Bijlagen eerder verzonden brieven:

- 1) **INSPIRE-aanmerking WION-plichtige beheerders van Kabel- en Leiding informatie**
Van: I&M   Datum: 28 mei 2014   Kenmerk: IENM/BSK-2014/112660
- 2) **Gezamenlijke implementatie van Inspire richtlijn en WION/KLIC ontwikkelingen**
Van: EZ   Datum: 9 april 2015   Kenmerk: DGETM-TM / 15050018
- 3) **Voortgang implementatie van Inspire richtlijn en WION/KLIC**
Van: EZ   Datum: 11 november 2015 Kenmerk: DGETM-TM / 15160298

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Aan de leden van BAO-KLIC

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie Telecommarkt

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
Ir. S.A. van Merkom

T 070 379 6762
F 070 379 8269
s.a.vanmerkom@minez.nl

Ons kenmerk
DGETM-TM / 15160298

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1

Datum **11 NOV 2015**

Betreft Voortgang implementatie van Inspire richtlijn en WION/KLIC

Geacht BAO lid,

Op 9 april van dit jaar heb ik u via het BAO-KLIC per brief geïnformeerd over de ontwikkelingen rond de implementatie van de INSPIRE richtlijn voor wat betreft kabel- en leidinggegevens in relatie tot de WION.

Het volgende uit de brief wil ik in uw herinnering brengen:

- Ten eerste heb ik verwezen naar de conclusie van het in opdracht van het BAO-KLIC en het Kadaster uitgevoerde behoefte-onderzoek naar de wensen met betrekking tot de toekomstige informatie-uitwisseling van kabels en leidingen in het kader van WION/KLIC. Deze conclusie luidt dat de gewenste verbeteringen in belangrijke mate in lijn liggen met de kenmerken van de INSPIRE-richtlijn. Volgend op dat onderzoek hebben de deelnemers van het BAO KLIC besloten om de gewenste aanpassingen binnen WION/KLIC en de INSPIRE-verplichtingen gezamenlijk te implementeren.
- Tevens is aangegeven dat een belangrijk aspect van een effectieve implementatie is dat voor beide trajecten, INSPIRE en WION/KLIC, gekozen wordt voor hetzelfde gegevensformaat. Aangezien INSPIRE het vectorformaat voorschrijft zal dit ook binnen WION/KLIC het voorgeschreven formaat worden.
- Als tweede belangrijk aspect is aangegeven dat voor INSPIRE een snelle levering van gegevens na een aanvraag vereist is. Om dit te realiseren wordt binnen KLIC-WIN de mogelijkheid voor centrale opslag bij het Kadaster van ligginggegevens ontwikkeld als alternatief voor de huidige decentrale gegevensopslag bij de netbeheerder.
- Daarbij is vermeld dat het standpunt van het Ministerie van Economische Zaken is dat de WION, het BION en de RION ten behoeve van de gezamenlijke implementatie aangepast worden voor het gebruik van de centrale voorziening en voor het verplicht gebruik van het vectorformaat. De verwachting werd uitgesproken dat deze beoogde wetwijzigingen per 1 januari 2016 van kracht zou gaan worden.

Zoals u inmiddels ongetwijfeld hebt vernomen, is deze verwachting niet meer realiseerbaar. Oorzaak daarvan is de implementatie van de Europese Richtlijn

Breedband¹. Deze richtlijn bevat een aantal verplichtingen voor netbeheerders voor wat betreft de informatie-uitwisseling van onder meer de fysieke infrastructuur van kabels en leidingen. Aangezien deze verplichtingen dicht bij het werkingsgebied van de WION liggen, is vanuit overwegingen van verlaging van regeldruk en administratieve lasten besloten deze verplichtingen via wijziging van de WION te implementeren. Op deze manier wordt voorkomen dat naast het KLIC geïnvesteerd moet worden in een tweede grote gevensopslag voor -en leidinginformatie met bijbehorend systeem voor informatie-uitwisseling.

De implementatie van een EU richtlijn heeft prioriteit en indien dat gebeurt via wijziging van een nationale wet mogen in dit wijzigingstraject geen andere wijzigingen meegenomen worden. Dat houdt in dat de gereed liggende wijzigingen van de WION vanwege onder andere de evaluatie van de WION zullen moeten wachten tot de wijziging als gevolg van de Richtlijn Breedband van kracht is.

Nadrukkelijk wil ik u door dit schrijven erop wijzen dat dit uitstel van de wijziging van de WION ten behoeve van de evaluatie geen afstel is, maar dat dit traject onmiddellijk vervolgd wordt zodra hier vanuit juridisch wetgevend oogpunt groen licht voor gegeven wordt. De vertraging is louter procedureel en houdt geenszins een beleidswijziging in.

Ik wil u dan ook allen dringend verzoeken – en dit ook aan uw achterban uit te dragen – dat activiteiten ten behoeve van de benodigde aanpassingen aan KLIC-WIN van uw systemen niet worden uitgesteld, en dat deze in lijn blijven met de afspraken die hierover in BAO-KLIC verband zijn en worden.

U wordt via het BAO-KLIC dan wel door de programma-organisatie KLIC-WIN op de hoogte gehouden van de voortgang van zowel het KLIC-WIN traject als het wetgevingstraject. Tevens worden binnen het programma KLIC-WIN activiteiten ontplooid om in overleg met u uw achterban te informeren. Vragen over het Programma KLIC-WIN kunt u stellen via het e-mailadres KLIC-WIN@Kadaster.nl.

Ik wens u een succesvol implementatietraject.

Met vriendelijke groet,

Dr. J.C. De Groot
Directeur Telecommarkt

---

¹ Richtlijn 2014/61/EU van het Europese Parlement en de Raad van 15 mei 2014 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid (PbEU 2014, L 155)

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Aan de leden van BAO-KLIC

Datum **09 APR 2015**

Betreft Gezamenlijke implementatie van Inspire richtlijn en WION/KLIC ontwikkelingen

Geacht BAO lid,

Met betrekking tot de implementatie in Nederland van de Europese Richtlijn INSPIRE breng ik het volgende onder uw aandacht, met het verzoek dit ook onder de aandacht van uw achterban te brengen.

Sinds 15 mei 2007 is de Europese Kaderrichtlijn INSPIRE (Infrastructure for Spatial Information in Europe) formeel van kracht. De invoering van INSPIRE is met een implementatiewet in de Nederlandse wet verankerd. In het kader van deze wet zijn alle nuts- en overheidsdiensten verplicht tot het beschikbaar stellen van WION-plichtige kabel- en leidinggegevens volgens de eisen die INSPIRE daaraan stelt.

De INSPIRE richtlijn heeft directe gevolgen voor de beheerders van kabel- en leidinggegevens, met dien verstande dat in de INSPIRE Richtlijn de telecomsector uitgezonderd wordt. Per brief d.d. 28 mei 2014 heeft het Ministerie van Infrastructuur en Milieu de beheerders (uitgezonderd de telecomsector) formeel op de hoogte gesteld van de verplichting om gegevens te leveren.

Daarnaast is in 2013 in opdracht van het Kadaster en het Bronhouders- en Afnemersoverleg KLIC dienstverlening (BAO-KLIC) een behoefte-onderzoek uitgevoerd naar de wensen met betrekking tot de toekomstige informatie-uitwisseling van kabels en leidingen in het kader van WION/KLIC. Conclusie van het onderzoek is dat de gewenste verbeteringen in belangrijke mate in lijn liggen met de kenmerken van de INSPIRE-richtlijn.

Op 9 juli 2013 hebben de deelnemers van het BAO KLIC besloten om de gewenste aanpassingen binnen WION/KLIC en de INSPIRE-verplichtingen gezamenlijk te implementeren. De doelstellingen zijn vastgelegd in een gezamenlijke Intentieverklaring gedateerd 3 december 2013. Tevens is de programma-organisatie KLIC-WIN in het leven geroepen waarin alle partijen samenwerken om de genoemde gezamenlijke implementatie te realiseren.

In de in oktober 2014 door het BAO-KLIC vastgestelde notitie "Uitgangspunten en samenhangende keuzes KLIC-WIN" geeft keuzemogelijkheden aan voor

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie Telecommarkt

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
Ir. S.A. van Merkom

T 070 379 6762
F 070 379 8269
s.a.vanmerkom@mlnez.nl

Ons kenmerk
DGETM-TM / 15050018

Uw kenmerk

Bijlage(n)

netbeheerders voor ontsluiting van de kabel- en leidinggegevens. Als basis bij de gezamenlijke implementatie is de keuze gemaakt voor de centrale voorziening.

Een eerste belangrijk aspect van een effectieve implementatie is dat voor beide trajecten, INSPIRE en WION/KLIC, gekozen wordt voor hetzelfde gegevensformaat. Aangezien INSPIRE het vectorformaat voorschrijft zal dit ook binnen WION/KLIC het voorgeschreven formaat worden.

Een tweede belangrijk aspect is dat in INSPIRE een snelle levering van gegevens na een aanvraag vereist is. Om dit te realiseren wordt binnen KLIC-WIN de mogelijkheid voor centrale opslag bij het Kadaster van ligginggegevens ontwikkeld als alternatief voor de huidige decentrale gegevensopslag bij de netbeheerder. Een dergelijke voorziening levert veel voordelen en besparingen op bij het gebruik van de gegevens bij alle betrokken partijen.

Een netbeheerder krijgt de keuzemogelijkheid om de ligginggegevens van zijn net centraal op te slaan bij het Kadaster dan wel zelf decentraal te bewaren. De centrale opslag garandeert een levering van de gegevens binnen de door INSPIRE gestelde eisen voor levertijd. Bij decentrale opslag is de netbeheerder zelf verantwoordelijk om aan deze INSPIRE eisen te voldoen.

Het standpunt van het Ministerie van Economische Zaken is dat de gewenste aanpassingen voor de informatie-uitwisseling van kabels en leidingen en de INSPIRE-verplichtingen het meest effectief uitgevoerd kunnen worden via gezamenlijke implementatie van beide.

De WION, het BION en de RION zullen ten behoeve van de gezamenlijke implementatie aangepast worden voor het gebruik van de centrale voorziening en voor het verplicht gebruik van het vectorformaat. Naar verwachting zullen deze wetwijzigingen per 1 januari 2016 van kracht worden (met een nog te bepalen implementatietermijn).

Aan u wordt dringend verzocht eventuele benodigde aanpassingen aan uw systemen gelijktijdig te realiseren. Met name de bedrijven in de telecomsctor wil ik, hoewel deze in de INSPIRE richtlijn uitgezonderd zijn, oproepen actie te ondernemen ook hun systemen aan te passen voor deze implementatie.

U wordt via het BAO en door de programma-organisatie KLIC-WIN op de hoogte gehouden van de voortgang van het traject. Vragen over het Programma KLIC-WIN kunt u stellen via het e-mailadres KLIC@Kadaster.nl.

Het BAO heeft 1 januari 2017 als streefdatum gesteld voor implementatie van KLIC-WIN.

Ik wens u van harte succes met de implementatie.

Met vriendelijke groet,

Drs. J.C. De Groot
Directeur Telecommarkt

Bestuurskern

Dir. Ruimtelijke Ontwikkeling
Prog. Geo-informatie
Plesmanweg 1-6
Den Haag

Contactpersoon

M. Bevelander
Senior beleidsmedewerker
INSPIRE
M +31(0)6-28901252
Marjan.bevelander@minienm.
nl

Datum

28 mei 2014

Ons kenmerk

IENM/BSK-2014/112660

Bijlage(n)

3

Datum 28 mei 2014
Betreft INSPIRE-aanmerking WION-plichtige beheerders van
Kabel- en Leidinginformatie

Aan de beheerder van het Kabel- en Leidingnetwerk,

Sinds 15 mei 2007 is de Europese Kaderrichtlijn INSPIRE (Infrastructure for Spatial Information in Europe) formeel van kracht. De invoering van INSPIRE is met een implementatiewet in de Nederlandse wet verankerd. De ingangsdatum van deze wet is per besluit vastgesteld op 1 september 2009. In het kader van deze wet zijn alle nuts- en overheidsdiensten verplicht tot het beschikbaar stellen van WION-plichtige kabel- en leidinggegevens volgens de eisen die INSPIRE daaraan stelt. De INSPIRE-richtlijn stelt deze verplichting voor 34 thema's.

De Europese Commissie beoogt hiermee een solide basis te leggen onder het Europees (milieu)beleid en tegelijkertijd de informatie-uitwisseling in de grensgebieden tussen de lidstaten te bevorderen. Doordat gegevens op eenduidige wijze beschikbaar komen, wordt het ook in Nederland eenvoudiger om kaartmateriaal van diverse aard, bijvoorbeeld geologie, hydrografie, landgebruik en kadastrale percelen, te combineren. Dat draagt bij tot meer inzicht en een meer evenwichtige afweging in beleid en besluitvorming. Ook wordt het door het continu en real-time beschikbaar zijn van de gegevens mogelijk om innovatieve (mobiele) oplossingen te ontwikkelen. Meer informatie over INSPIRE vindt u in bijlage 1.

De INSPIRE richtlijn heeft directe gevolgen voor de beheerders van kabel- en leidinggegevens (uitgezonderd de Telecomsector). Met deze brief stellen we u formeel op de hoogte van uw verplichting om gegevens te leveren voor het INSPIRE- thema 6 Nuts- en overheidsdiensten, sub a: Nuts-netwerken. U vindt dit terug in bijlage 2 van deze brief. Ter informatie vindt u in bijlage 3 het totaaloverzicht van de organisaties en bestanden die onder INSPIRE vallen en moeten voldoen aan de verplichtingen.

In 2013 is in opdracht van het Kadaster en het Bronhouders- en Afnemersoverleg KLIC dienstverlening (hierna: BAO KLIC) een behoefte-onderzoek uitgevoerd naar de toekomstige informatie-uitwisseling van kabels en leidingen.

Dat onderzoek heeft uitgewezen dat verbeteringen in belangrijke mate in lijn liggen met de kenmerken van de Europese INSPIRE-richtlijn. De specifieke kenmerken van de WION blijven daarbij een randvoorwaarde.

Op 9 juli 2013 hebben de deelnemers van het BAO KLIC aangegeven dat dit de richting is waarin ontwikkelingen zouden moeten plaatsvinden en de voorkeur uitgesproken om de uitvoering van de WION en INSPIRE te bundelen en samen met de gewenste aanpassingen binnen WION/Klic ook de INSPIRE-verplichtingen te implementeren.

In het belang van de voortgang van het proces en een zorgvuldige uitvoering van de ontwikkeling van het nieuwe systeem, zijn de doelstellingen vastgelegd in een gezamenlijke Intentieverklaring.

Nu stelt de INSPIRE-richtlijn dat alle beschikbare kabel- en leidinggegevens op 3 december 2013 in het Nationaal Georegister beschreven en snel en 24x7 te bekijken en te downloaden zouden moeten zijn. Het BAO KLIC heeft er in overleg met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu voor gekozen om deze deadline te laten passeren in afwachting van bovengenoemde aanpassing van WION/Klic waarmee ook de verplichtingen uit INSPIRE worden geïmplementeerd. U wordt als bronhouder van de gegevens wel aangemerkt, maar met de constatering dat er op wordt ingezet om de ontsluiting van de kabel- en leidinggegevens via de landelijke voorziening (WION/Klic) te realiseren. Daarmee zal de aanmerking van u als individuele netbeheerders naar verwachting geconcentreerd gaan worden naar één aanmerking van de publieke dienstverlener (Het Kadaster) die namens de netbeheerders de nieuwe voorziening verzorgt.

Deze keuze voor de geconcentreerde aanmerking, de daarop volgende bouw van een gemeenschappelijk voorziening en het qua datum overschrijden van de publicatieplicht kan aan de Europese Commissie uitgelegd worden, indien de centrale voorziening in aanbouw is en op afzienbare tijd leidt tot het invullen van de gestelde INSPIRE-eisen. Een dergelijke voorziening zou namelijk veel voordelen en besparingen bij de gebruikers van de gegevens opleveren. De eerste stappen in deze richting zijn inmiddels gezet: begin 2014 heeft het BAO KLIC de programma-organisatie KLIC WIN in het leven geroepen. De netbeheerders zijn betrokken bij de definitiefase die van 1 januari tot eind mei 2014 loopt. U wordt, o.a. via het KLO, door de programma-organisatie op de hoogte gehouden van de vervolgstappen.

Wij gaan er zonder tegenbericht vanuit, dat uw organisatie voornemens is de INSPIRE-verplichting uit te voeren in de context van de vernieuwing van de KLIC-WION-voorziening. Mocht dat niet zo zijn, dan wordt u geacht zelf initiatief te nemen om de INSPIRE-verplichting op korte termijn uit te voeren.

Bestuurskern

Dir. Ruimtelijke Ontwikkeling
Prog. Geo-Informatie

Datum

28 mei 2014

Ons kenmerk

IENM/BSK-2014/112660

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft Geonovum opdracht gegeven om de dataproviders te ondersteunen. Voor meer informatie over INSPIRE en de aanmerking kunt u terecht op de website van Geonovum:
[Http://www.geonovum.nl/onderwerpen/inspire](http://www.geonovum.nl/onderwerpen/inspire) of kunt u mailen naar de helpdesk INSPIRE (inspire@geonovum.nl). Vragen over het Programma KLIC WIN kunt u stellen via het e-mailadres KLIC@Kadaster.nl.

Ik wens u van harte succes met de implementatie.

Bestuurskern
Dir. Ruimtelijke Ontwikkeling
Prog. Geo-informatie

Datum
28 mei 2014

Ons kenmerk
IENM/BSK-2014/112660

Hoogachtend,

Drs. H. Tuijthof
Directeur Ruimtelijke Ontwikkeling